

Наше кіно в Голлівуді

Сергій Тримбач

Перший фестиваль кращих українських фільмів відбувся в Лос-Анджелесі 8–14 травня.

Ініціатором проведення мистецького заходу виступила американська компанія European Film Services Corporation, передусім її керівник, кінопродюсер Анатолій Фрадїс (одесит за походженням). Партнером компанії стала Національна спілка кінематографістів України, зокрема і її Одеське відділення (у фестивалній програмі помітною була частка кращих стрічок, знятих в Одесі).

Перегляди відбувалися в кінотеатрі Laemmle Music Hall у Беверлі-Гіллз (нагадаю, це таке собі місто в місті Лос-Анджелес). Щодня демонстрували по три-чотири фільми. Це переважно українська кінокласика: «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова, «Криниця для спраглих», «Білий птах з чорною ознакою», «Лебедине озеро. Зона» Юрія Ілленка, «Камінний хрест» Леоніда Осики, «За двома зайцями» Віктора Іванова, «В бій ідуть тільки «старіки»» Леоніда Бикова, «Польоти уві сні і наяву» Романа Балаяна, «Короткі зустрічі» Кіри Муратової. З нових стрічок – «ТойХтоПройшовКрізьВогонь» Михайла Ілленка, призер 40 міжнародних кінофестивалів «Плем'я» Мирослава Слабошпицького, «Брати. Остання сповідь» Вікторії Трофименко, «Лариса Кадочникова. Автопортрет» Л. Кадочникової і Дмитра Томашпольського. Особливий акцент – на картинах одеських кінематографістів. Окрім фільму К. Муратової, були ще «Беня Крик» (1927), «Весна на Зарічній вулиці» – колоризована версія знаменитого фільму Фелікса Миронера і Марлена Хуцієва, «Зелений фургон» (1959) Генріха Габая.

Програму останнього дня фестивалю закривали фільми «За двома зайцями» (респект оператору Вадиму Ілленку, який пішов з життя 8 травня) та «Брати. Остання сповідь», дебют В.Трофименко, одна із кращих картин останніх років.

Як бачимо, дуже якісна програма, в якій чимало просто шедеврів світового рівня. І це при тому, що не було показано жодної картини Олександра Довженка, Івана Кавалерідзе, Ігоря Савченка, Марка Донського... Можна без особливих зусиль сформувати ще п'ять-шість подібних

програм. Наприклад: «Два дні» Георгія Стабового, «Звенигора» О. Довженка, «Штурмові ночі» І. Кавалерідзе, «Суворий юнак» Абрама Роома, «Дорогою ціною» М. Донського, «Совість» Володимира Денисенка, «Вечір на Івана Купала» Юрія Ілленка, «Комісари» Миколи Мащенко, «З нудьги» Артура Войтецького, «Пропала грамота» Бориса Івченка, «Вавилон XX» Івана Миколайчука, «Чорна курка, або Підземні жителі» Віктора Гресья, «Ніч коротка» Михайла Белікова... Нічим не гірше! І це лишень один із можливих варіантів.

Кілька вечірніх сеансів було віддано стрічкам, не заявленим у основній фест-програмі. Йдеться про документальний альманах «Чорний зошит Майдану» (робота студентів КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого під керівництвом Юрія Терещенка), трилер «Тіні забутих предків» Любомира Левицького (одну з ролей зіграв Дмитро Ступка) та мелодрама Дмитра Сана «Час, коли я писала вірші». Найбільше глядачів зібрала студентська картина про події Майдану, що й не дивно: і робота якісна, і події, що досі викликають інтерес. До речі, було неважко переконатись: російська та й частина української діаспори перебувають під доволі сильним інформаційним пресом російських ЗМІ, передусім телевізійних. Чи робить щось на протигагу Україна – годі запитувати. Що казати, навіть поставити підпис віце-прем'єра і міністра культури України В'ячеслава Кириленка під привітанням фестивалю виявилось для наших чиновників непосильним завданнячком. Спасибі, що приїхав до Лос-Анджелеса генеральний консул у Сан-Франциско Сергій Альошин, взявши участь у кількох фест-акціях.

У цьому контексті фестиваль українського кіно в Голлівуді взагалі виглядає дивом. Перед поїздкою до Лос-Анджелеса мені довелося взяти участь у нараді в Мінкультури щодо влаштування зарубіжних центрів української культури. Коли прозвучало раптом, що такі центри почнуть створювати через два-три роки, один із керівників зарубіжного центру в Києві, що сидів біля мене, аж підскочив у кріслі:

«Які три роки?? Це треба було зробити вже давно... Куди іще тягнути?». Однак важко сумніватися в тому, що тягнути будуть. Війна, бачте, те, се... Та ж на цій війні стріляють не тільки із гармат і автоматів! Кіно – найдешевший, найекономічніший і найефективніший засіб поширення інформації (суперпозитивної!!) про Україну. Ну коли ж ви, вражі діти, це зрозумієте?

Отож у Лос-Анджелесі довелося не раз чути про постійний інформаційний вакуум, про відсутність власне українського культурного продукту. Не сказати б, що його чекають. Тут потрібна послідовна програма дій. Фестиваль у Голлівуді – це лише перший, ще доволі скромний, крок, а далі би добре залучити і державу, її ресурси, її можливості.

У фестивалі брала участь невелика українська делегація, до якої ввійшли актриса Лариса Кадочникова (у програмі було одразу кілька фільмів з її участю), режисер Михайло Ілленко, критик і журналіст Євгеній Женін (Одеса) та автор цих рядків. Нас ознайомили з Голлівудом, цим міфологізованим простором, у якому так багато символів і знаків, знайомих кожному любителю кіно. Із зустрічей окремо виділю побачення із колишніми киянками, актрисами Катериною Крупенниковою і Галиною Логіною. Остання, до речі, недавно зіграла роль актриси німого кіно Алли Назимової у фільмі «Німе життя» Влада Козлова, і – склалося враження – знає все і про свою героїню, і про той славетний період в історії кіно.

Чари «Мельпомени Таврії»

Велика площа в центрі Херсона. Тепер вона носить ім'я Свободи. Наслідки свободи і декомунізації перед нами: масивний постамент, де тривалий час красувався вождь світового пролетаріату, тепер оздоблений українським орнаментом і національним прапором. У підземному переході можна прочитати стихійні лозунги і символи: знак «=» між нацистською свастикою та серпом і молотом. Суботнього вечора 23 травня площа багатолюдна, херсонці дружно прийшли на традиційне свято: відкриття міжнародного фестивалю «Мельпомена Таврії». В цю

подію, яка відбувається вже сімнадцятий рік, задіяне майже все місто, відчувається справній вибух любові до України: і в настроях, і в костюмах, і в музиці. Самодіяльні дитячі й професійні художні колективи просто на майдані танцюють гопак. 380 учасників. Місця вистачає всім, але як же треба було попрацювати, щоб такий масовий танок вийшов злагодженим і красивим! Це – своєрідність нинішнього свята. А далі – хода головною вулицею Херсона до театру ім. Миколи Куліша, де просто неба відбувся концерт.

О.В.

Херсон. Площа Свободи. За мить до «Гопака».

Режисер Херсонського музично-драматичного театру ім. М. Куліша Сергій Павлюк із сином Михайликом. Фото Дениса Максимова

